

FAKTA OM

Arbejdsrelateret kræft blandt ansatte i skovbruget

Mænd ansat i skovbruget har større risiko for læbekræft sammenlignet med andre danske lønmodtagere. Det viser en undersøgelse fra Kræftens Bekæmpelse.

Udover læbekræft er det samlede billede af mændenes kræftisiko positivt. Undersøgelsen viser således, at der er en nedsat kræftisiko for en lang række andre kræftformer, sammenlignet med mandlige lønmodtagere. Det gælder kræft i spiserør, tyktarm, endetarm, lever, lunger, hudkræft (non-melanom) og leukæmi.

Ser man på de kvindelige ansatte i skovbruget ses en øget risiko for bindevævskræft og andre uspecificerede kræftformer. Kræftisikoen for kvindelige ansatte i skovbruget adskiller sig i øvrigt ikke væsentligt fra kvindelige lønmodtageres kræftisiko i andre brancher.

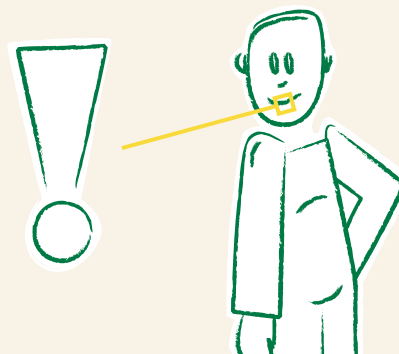
Undersøgelsen peger på, at den øgede risiko for læbekræft blandt mandlige ansatte, sandsynligvis skyldes udsættelse for solens stråler ved udendørsarbejde. Læberne kan ikke – på samme måde som huden i øvrigt – beskytte sig mod solens stråler. At de ansatte samtidig har en nedsat risiko for hudkræft, kan forklares ved, at deres hud i forbindelse med udendørsarbejdet får en mere jævn tilvænning til solens stråler. Dermed undgår de at blive solskoldede og måske undgår de også helt solens stråler midt på dagen, hvor strålingen er kraftigst.

Tabellen på bagsiden viser en samlet oversigt over kræftisikoen for ansatte i skovbruget sammenlignet med kræftisikoen i andre brancher.

RAPPORT

Kræftens Bekæmpelse har for BAR Jord til Bord udarbejdet en rapport vedr. undersøgelse af kræftisikoen for ansatte beskæftiget inden for det grønne område: "Kortlægning af risiko for kræft (1970-2003) blandt ansatte inden for BAR Jord til Bord – Landbrug, Gartneri, Skovbrug, Anlægsgartneri, Slagterier, Mejerier og lignende i Danmark" Dec. 2007.

Rapporten, som indgår i en større undersøgelse af kræft i forskellige brancher, findes på www.barjordtilbord.dk under Jordbrugets udgivelser.

GODE RÅD OM SOLBESKYTTELSE:

- "Skrud ned" for solen mellem kl. 12 og 15 (april – sept.)
- Brug solhat, solbriller og solbeskyttende beklædning
- Brug solcreme og solbeskyttende læbepomade
- Læs om solbeskyttelse på www.skrunedforsolen.dk

Jordbrugets Arbejdsmiljøudvalg
barjordtilbord@gl-s-a.dk
Telefon: 87 40 34 00

Relativ risiko for kræft blandt ansatte i skovbrug mv.

Kræftform	Mænd					Kvinder				
	Antal	RR	RRj	95% S.G.		Antal	RR	RRj	95% S.G.	
Læbe	37	2,3 +	1,8	(1,2-2,7)		0	-	-	(-)	
Tunge	2	0,3	0,3	(0,1-1,2)		0	-	-	(-)	
Spytkirtel	2	0,5	0,5	(0,1-1,9)		0	-	-	(-)	
Mund	9	0,6	0,6	(0,3-1,2)		1	0,7	0,8	(0,1-5,5)	
Svælg, andre	14	1	1,1	(0,6-1,9)		0	-	-	(-)	
Næsesvælg	0	-	-	(-)		0	-	-	(-)	
Spiserør	21	0,6 -	0,6	(0,4-1,0)		1	0,4	0,4	(0,1-3,2)	
Mavesæk	76	1	0,9	(0,7-1,2)		5	0,8	0,8	(0,3-2,1)	
Tyndtarm	3	0,6	0,6	(0,2-1,8)		1	1,4	1,3	(0,2-9,5)	
Tyktarm	116	0,8 -	0,8	(0,6-1,0)		25	1,1	1,2	(0,7-2,1)	
Endetarm	92	0,8	0,8	(0,6-1,0)		18	1,4	1,4	(0,8-2,6)	
Lever	4	0,2 -	0,2	(0,1-0,5)		2	1,5	1,7	(0,4-7,7)	
Galdeveje og blære	6	0,5	0,6	(0,2-1,3)		2	0,6	0,6	(0,2-2,7)	
Lever, uspecificeret	19	1	1	(0,6-1,7)		2	0,7	0,8	(0,2-3,3)	
Bugspytkirtel	43	0,8	0,9	(0,6-1,2)		6	0,7	0,7	(0,3-1,8)	
Bughinde mesotheliom	0	-	-	(-)		0	-	-	(-)	
Bughinde, andre	3	1,4	1,4	(0,4-4,4)		0	-	-	(-)	
Næse og bihuler	4	0,8	0,8	(0,3-2,3)		0	-	-	(-)	
Strube	31	1,1	1	(0,7-1,5)		1	0,6	0,6	(0,1-4,3)	
Lunge	296	0,8 -	0,7	(0,6-0,9)		27	0,8	0,8	(0,5-1,4)	
Lungehinde mesotheliom	0	-	-	(-)		0	-	-	(-)	
Lungehinde (pleura), andre	0	-	-	(-)		0	-	-	(-)	
Lunge, uspecificeret	1	0,7	0,7	(0,1-4,8)		0	-	-	(-)	
Brystskillevæg (mediastinum)	0	-	-	(-)		0	-	-	(-)	
Bryst	3	0,8	0,8	(0,3-2,5)		88	0,9	1	(0,8-1,4)	
Livmoderhals	-	-	-	(-)		11	0,9	1,3	(0,6-3,0)	
Livmoderkrop	-	-	-	(-)		17	0,9	1,1	(0,6-2,2)	
Livmoder, uspecificeret	-	-	-	(-)		1	2	2	(0,3-15,0)	
Æggestokke	-	-	-	(-)		23	1,5	1,4	(0,7-2,8)	
Øvrige kvindelige kønsorganer	-	-	-	(-)		1	0,3	0,3	(0,0-2,3)	
Blærehalskirtel (prostata)	222	1	1	(0,8-1,2)		-	-	-	(-)	
Testikel	22	0,7	0,7	(0,4-1,2)		-	-	-	(-)	
Øvrige mandlige kønsorganer	4	0,6	0,6	(0,2-1,6)		-	-	-	(-)	
Nyre	32	0,8	0,8	(0,5-1,2)		3	0,6	0,6	(0,2-2,1)	
Nyrebækken og urinrør	12	0,9	0,9	(0,5-1,7)		3	1,6	1,6	(0,5-5,7)	
Urinblære	164	1,1	1,1	(0,9-1,4)		5	0,6	0,7	(0,3-1,9)	
Modermærke (melanom)	40	0,8	0,9	(0,7-1,4)		12	0,9	0,9	(0,5-1,8)	
Øvrige hudtumorer (non-melanome)	217	0,7 -	0,7	(0,6-0,9)		57	0,9	1	(0,7-1,5)	
Øjet	7	1,4	1,4	(0,6-3,0)		1	1,8	1,9	(0,3-14,9)	
Hjerne og nervesystem	42	0,8	0,8	(0,5-1,1)		11	0,9	0,8	(0,4-1,7)	
Skjoldbruskkirtel	3	0,6	0,5	(0,2-1,7)		4	1,3	1,4	(0,5-4,0)	
Endokrine kirtler	0	-	-	(-)		1	3,4	2,9	(0,4-22,1)	
Knogler	2	1,1	1	(0,3-4,1)		0	-	-	(-)	
Bindevæv	7	1	1	(0,5-2,3)		3	3,4 +	3,8	(1,2-12,3)	
Metastaser	29	1	1	(0,7-1,5)		2	0,9	0,9	(0,2-4,4)	
Andre, uspecificeret	21	0,8	0,8	(0,5-1,3)		9	3,4 +	3,6	(1,4-8,9)	
Non-Hodgkin's lymfom	38	0,7	0,8	(0,5-1,1)		6	0,7	0,8	(0,3-1,8)	
Hodgkin's sygdom	9	1,1	1,1	(0,5-2,2)		0	-	-	(-)	
Knoglemarv (Myelomatose)	15	0,7	0,6	(0,4-1,1)		4	1,3	1,3	(0,4-3,6)	
Leukæmi	41	0,7 -	0,7	(0,5-1,0)		7	1,6	1,6	(0,7-3,9)	
Mycosis fungoides	2	1,1	1,2	(0,3-5,1)		0	-	-	(-)	
Bløddelssarkomer	9	0,8	0,8	(0,4-1,5)		1	0,4	0,4	(0,1-3,0)	

Forklaring til tabellen

Antal = Antal personer med kræft, der har været ansat minimum et halvt år i branchen og minimum 10 år før diagnosetidspunktet.

RR = Relativ risiko justeret for alder. Den relative risiko er et forholdstal, der fortæller, hvor mange gange risikoen for en kræftform i branchen er større eller mindre end risikoen for samme kræftform blandt ansatte inden for alle andre brancher, blandt personer med samme køn og alder. En relativ risiko på 1,0 betyder, at risikoen i branchen er den samme som i andre brancher. En relativ risiko på 1,6 betyder, at risikoen er 1,6 gange (eller 60 %) større. Omvendt betyder en relativ risiko på f.eks. 0,6, at risikoen er 0,6 gange (eller 40 %) mindre end andre brancher.

RRj = Relativ risiko justeret yderligere for socialgruppe, periode som lønmodtager, civilstand, fødselssted samt alder ved første barn. Den justerede relative risiko (RRj) er et forsøg på at "rense" den relative risiko (RR) for andre risikofaktorer end selve arbejdsmiljøet (f.eks. tobaksrygning, alkoholforbrug, solvaner og fysisk inaktivitet). Markeringer med grønt viser nedsat risiko for kræft, mens kræftformer markeret med rødt viser øget risiko for kræft. Kræftformer, som ikke er farvemarkerede, viser at risikoen er den samme for ansatte i landbruget sammenlignet med ansatte i alle andre brancher.

95% S.G. = 95% sikkerhedsgrænser. Grænsen skal tage højde for "støj" fra "tilfældig statistisk variation". Se rapporten s. 13.